

Motion till riksdagen
2009/10:Sf304

av **Eva Johnsson och Désirée Pethrus Engström**
(kd)

Rättvist i familjepolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda utformningen av reglerna för delad premiepension, i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett generellt och förenklat förfarande för faderskapsbekräftelse.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Försäkringskassan ska behandla mammor och pappor lika.

¹ Yrkande 2 hänvisat till CU.

Fel! Okänt namn på

Inledning

Kristdemokratin lägger betoningen i fråga om rättvisa på att alla ska tillförsäkras likvärdiga förutsättningar, inte att alla ska ha det lika. Alla människor har rätt till grundläggande rättigheter såsom ett drägligt liv, att kunna försörja sig själv och sina närmaste. Samtidigt måste alla människor ges likvärdiga förutsättningar att förändra sitt liv till det bättre. Ur ett rättviseperspektiv innebär det t.ex. att bekämpa diskriminering, att arbeta för en ökad jämställdhet och att man ska kunna förvänta sig en likabehandlingsprincip gentemot myndigheter.

Delad premiepension

Dagens kvinnliga ålderspensionärer har i genomsnitt lägre pension än män med ålderspension. Det beror framförallt på att kvinnor i högre utsträckning arbetat deltid och tagit ett större ansvar för omsorgen om barnen. I det nya pensionssystemet finns, efter ett kristdemokratiskt initiativ, rätten att tillgodoräkna sig pensionsgrundande belopp för s.k. barnår. Det innebär att upp till fyra år per barn kan räknas som pensionsgrundande.

I det nya pensionssystemet finns också möjlighet att årligen överföra den s.k. premiepensionen mellan makar, efter en aktiv begäran. Syftet är att de på detta sätt ska kunna utjämna pensionerna mellan sig, genom att den med högre intjänad pension kan överföra intjänad premiepension till den med lägre intjänad pension. Allt för få känner emellertid till eller utnyttjar denna möjlighet. Vi anser att jämställdhetsskäl talar för att grundregeln för makar med gemensamma barn bör vara den omvända, d.v.s. att den totala årligen intjänade premiepension automatiskt delas lika mellan dem så länge de har barn som inte fyllt tolv år. De som önskar frångå denna regel bör istället aktivt begära detta. Det kan även finnas anledning att utreda möjligheten att överlåta premiepensionen mellan sammanboende par med gemensamma barn. Den särskilda arbetsgrupp som har till uppgift att vårda pensionsöverenskommelsen bör utreda exakt utformning av förslaget.

Generell och lika faderskapsbekräftelse

Vid ett barns födelse anger den så kallade faderskapspresumptionen att maken i ett gift par anses vara fader till barnet. Någon sådan faderskapspresumption saknas för sammanboende par, oavsett hur länge paret bott tillsammans. Faderskapet måste istället fastställas genom att socialtjänsten utreder vem som är fadern. Då fadern är känd för modern sker detta genom att mannen skriftligen bekräftar faderskapet bevitnat av två personer samt att detta skriftligen bekräftas av såväl modern som socialtjänsten.

Fel! Okänt namn på

Proceduren kring erkännandet av faderskapet kan i vissa fall upplevas som stötande av dem som lever i ett långvarigt fast förhållande. Trots att lagstiftningen gäller lika i hela landet råder stora skillnader i hur kommunerna hanterar processen. I vissa kommuner är det möjligt att göra faderskapserkännandet innan barnet är fött, i andra inte. I de fall där faderskapserkännandet görs efter barnets födelse kan det uppstå allvarliga problem om t.ex. fadern skulle gå bort. Barnet saknar då bland annat arvsrätt.

Vi anser att det bör införas ett förenklat förfarande vid inskrivningen på barnmorskemottagningen, i de fall där mannen som erkänner faderskapet lever tillsammans med modern i samboförhållande. Då skulle faderskapet erkännas med hjälp av en blankett i god tid före barnets födelse. Detta ska ske som ett generellt förfarande. Liksom tidigare ska det dock gå att fastställa faderskapet genom gentest om osäkerhet föreligger.

Likabehandling av pappor

När ett par väntar barn ska kvinnan anmäla detta genom att skicka in ett moderskapsintyg till Försäkringskassan. Försäkringskassan begär sedan in uppgifter såsom inkomst m.m. Den gravida kvinnan blir i detta fall något som kallas för ett försäkringsärende. Den blivande pappan däremot behandlas på ett helt annat sätt. Om även han försöker skicka in sina uppgifter så får han ett svar som innebär att han inte har ett aktuellt försäkringsärende, detta trots att båda är blivande föräldrar och båda troligen kommer att vara föräldralediga samtidigt. I de flesta fall tar kvinnan ut sin föräldraledighet vid födseln och mannen tar samtidigt ut sina så kallade pappadagar. Men pappan ska inte skicka in sina inkomstuppgifter förrän barnet är fött, till skillnad från mamman. Detta är inte bara onödigt krångligt utan också märkligt eftersom båda är blivande föräldrar och ska behandlas därefter. Det får inte finnas onödiga regler eller bemötanden som kan uppfattas som att pappor inte skulle vara fullvärdiga föräldrar. Försäkringskassan måste därför se över sina rutiner så att pappor och mammor behandlas lika.

Stockholm den 2 oktober 2009

Eva Johnsson (kd)

Désirée Pethrus Engström (kd)